

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 15 november 2017

Datum GS-besluit: : 12 december 2017

Vragen nr. 101

Vragen van mevrouw **J.M.E. de Groot** (SP) over de stikstofuitstoot in Noord-Holland

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 15 november 2017 door het lid van Provinciale Staten, mevrouw **J.M.E. de Groot** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 14 november 2017 werd in het NOS- journaal een item uitgezonden over ammoniakuitstoot door de agrarische sector¹. De boeren stoten in werkelijkheid veel meer ammoniak uit dan blijkt uit de modellen waar de overheid van uitgaat. De gevolgen van deze grote ammoniakuitstoot zijn groot omdat de natuurgebieden (en overigens alle ecosystemen) hierdoor worden aangetast. Bijkomend probleem is de mestfraude in de veesector². In de berekeningen in het rekenmodel AERIUS die gedaan worden ten behoeve van PAS, wordt de fraude niet meegenomen, terwijl de extra uitstoot die de fraude veroorzaakt door de RIVM wel gemeten wordt.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

In een artikel in Binnenlands Bestuur van 14 november 2017³ staat dat het bijna overal beter gaat met de natuur. Binnenlands Bestuur ontleent dit aan de Derde Voortgangsrapportage Natuur van het IPO. Bent u met ons van mening dat de aanslag op de natuur door agrariërs een wat minder juichende toon van het IPO rechtvaardigt? Graag uw antwoord toelichten.

¹ <https://nos.nl/artikel/2202802-aanpak-om-natuur-te-beschermen-tegen-ammoniak-deugt-niet.html>

² https://www.volkskrant.nl/economie/de-nieuwe-aanwijzingen-van-omvangrijke-mestfraude-maakten-minister-carola-schouten-echt-boos~a4537028/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=shared%20content&utm_content=free

³ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/bijna-overal-gaat-het-beter-met-de-natuur.9574979.lynkx>

Antwoord 1:

Nee. In Nederland bedreigen vooral vermessing, verzuring, verdroging, slechte waterkwaliteit en gebrek aan ruimtelijke samenhang de kwaliteit van natuurgebieden. Naast de agrarische sector, zijn ook de sectoren industrie, scheep- en luchtvaart, het autoverkeer en buitenlandse depositie verantwoordelijk voor negatieve effecten op de kwaliteit van natuurgebieden. De daling van de gemiddelde natuurkwaliteit die sinds 1994 is ingezet, is inmiddels gestopt. In sommige gebieden neemt de kwaliteit zelfs licht toe, zo blijkt uit de Voortgangsrapportage. Bij een aantal individuele ecosystemen, zoals open duin en heide, is deze positieve trend nog niet zichtbaar.

Vraag 2:

In de Derde Voortgangsrapportage Natuur van het IPO⁴ is op bladzijde 14 te lezen dat voor bijna alle stikstofgevoelige natuur de condities van de stikstofdepositie slecht zijn. Bent u dit met het IPO eens? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 2:

Ja. De analyse van de stikstofbeschikbaarheid in de bodem die door het Planbureau van de Leefomgeving (hierna: PBL) is gemaakt, is gebaseerd op het Landelijk Meetnet Flora (LMF). Op basis van de soortensamenstelling van regelmatig opgenomen plots berekent het PBL de stikstofbeschikbaarheid in die locaties. Vegetaties reageren met een vertraging op veranderingen in het milieu, dus ook op de stikstofbeschikbaarheid. De uitkomsten zoals die nu in de voortgangsrapportage natuur staan geven daarom mogelijk een wat vertekend beeld. Een verbetering in de stikstofdepositie zal naar verwachting pas later tot uiting komen in de metingen die gedaan worden in dit Landelijk Meetnet Flora.

De PAS omvat een enorm aantal maatregelen die genomen worden om de stikstofoverschotten in de natuurgebieden te verkleinen, en de natuur veerkrachtiger te maken voor deze depositie. De verwachting is dan ook dat als de maatregelen uitgevoerd zijn de kwaliteit van de natuur verbeterd zal zijn. Deze veranderingen worden gemonitord volgens landelijke afspraken.

Vraag 3:

Bent u met ons van mening dat de berekeningen in het rekenmodel AERIUS, die gedaan worden ten behoeve van PAS, qua resultaten met betrekking tot stikstof (ammoniak is een verbinding van stikstof en waterstof) weinig overeenkomen met de metingen van het RIVM?

Antwoord 3:

Ja en nee. De dalende trend van de ammoniakemissies na 2005 is niet terug te zien in de ammoniakconcentratiemetingen in de lucht. Om dit verschil te kunnen verklaren wordt door het RIVM in opdracht van het ministerie van LNV nader onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek zal in 2018 worden afgerond.

Vraag 4:

Is het juist als wij veronderstellen dat de PAS-vergunningen, die op basis van ontwikkelingsruimte door de provincie Noord-Holland verleend worden, gezien de metingen van het RIVM, eigenlijk onterecht zijn verleend? Is de daadwerkelijke ontwikkelingsruimte kleiner dan die werd berekend? Graag uw antwoord toelichten.

⁴<http://www.omgevingsweb.nl/cms/files/2017-11/ipo-boekje-derde-voortgangsrapportage-natuur-def2.pdf>

Antwoord 4:

Nee. De vergunningen zijn en worden verleend op basis van berekeningen van AERIUS Monitor (Monitor 15, Monitor16 en Monitor 16L). De berekeningen voor M16 Leefgebieden zijn gebaseerd op de best beschikbare invoergegevens en wetenschappelijke methodieken conform vastgestelde beleidsuitgangspunten, zoals opgenomen in het PAS-programma. Daarmee hebben de verleende vergunningen een wettelijke basis. In werkelijkheid kunnen de stikstofdeposities variëren als gevolg van economische ontwikkelingen, bijvoorbeeld door een toename van de uitstoot door het wegverkeer. Het RIVM heeft de afname van de stikstofdeposities berekend volgens een lineair model. In werkelijkheid kunnen deposities in de tijd fluctueren.

Vraag 5:

Werd in de provincie Noord-Holland ook mestfraude gepleegd? Kunt u ons meedelen hoeveel agrariërs, transporteurs en mestverwerkingsbedrijven deze mestfraude pleegden? Zijn de RUD's voldoende toegerust om mestfraude ook daadwerkelijk te controleren, constateren en te administreren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5:

Nee. Navraag bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) leert ons dat er in Noord-Holland geen gevallen van mestfraude bekend zijn zoals bijvoorbeeld in de provincies Noord-Brabant en Limburg.

Het is met name de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (hierna: NVWA), in samenwerking met RVO, die de taak en bevoegdheid heeft om controles uit te voeren bij landbouwbedrijven en intermediaire ondernemingen op grond van de Meststoffenwet als het gaat om de opslag, het mengen en vervoeren en verhandelen van meststoffen.

Binnen de taakuitvoering van de Wet natuurbescherming heeft de RUD NHN in deze geen directe taak.

De RUD NHN controleert wel, in opdracht van de aangesloten gemeenten, mestverwerkingsbedrijven op grond van de Wet milieubeheer (categorie 7.1 en 7.4 van bijlage I, onderdeel C van het Besluit omgevingsrecht). Indien nodig wordt dit uitgevoerd in samenwerking met de NVWA.

Als er sprake is van een IPPC bedrijf (categorie 7.4 van bijlage I, onderdeel C van het Besluit omgevingsrecht) ligt deze taak bij de Omgevingsdienst NZKG.

Vraag 6:

Wat is de sanctie voor het plegen van mestfraude? Worden de eventuele sancties in Noord-Holland ook daadwerkelijk toegepast? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6:

Veehouders die fraude plegen met mest en wiens betrokkenheid bewezen wordt, ontvangen een boete (11 euro per kilo fosfaat en 7 euro per kilo stikstof). Ook kan er op de toeslagrechten gekort worden en wordt het teveel aan afgevoerde mest met terugwerkende kracht in de mestboekhouding bijgeteld. Het is niet bekend of dergelijke boetes en sancties ook aan Noord-Hollandse bedrijven zijn opgelegd. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Vraag 7:

De stikstofdepositie door industrie en verkeer wordt eveneens berekend door middel van het rekenmodel AERIUS. Is de berekende stikstofdepositie juist? Of zullen metingen heel andere waarden weergeven? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 7:

Ja. De berekende concentratie- en depositiewaarden in AERIUS worden o.a. geijkt aan de metingen van de concentraties aan stikstofoxiden in het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) van het RIVM. De onzekerheid in deze metingen is daarmee impliciet onderdeel van de onzekerheid in het rekenmodel van AERIUS.

Daarnaast kent de depositieberekening een onzekerheid die inherent is aan het gebruik van luchtverspreiding- en depositiemodellering. Door deze onzekerheid zal een deel van de berekende depositie in werkelijkheid lager uitvallen en een deel van de berekende deposities juist hoger.